

نقش روحانیت
در پاسداری از انقلاب اسلامی

www.ketab.ir

پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام

سرشناسه شوکت‌الهی، مسلم، ۱۳۵۳ - | عنوان و نام پدیدآور: نقش روحانیت در پاسداری از انقلاب اسلامی/ نویسنده: گلشن شوکت‌الهی و نعمت‌الله یوسفیان؛ ناظر علمی حمید نگارش. سرواستار حسین قاسم حمزه. ویراستار: حسن محقق‌نجفی. واپایش نهایی سیدسعید کسائی. | مشخصات نشر: قم: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام، انتشارات زمزم هدایت، ۱۴۰۰. | مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص. | شابک: 978-964-246-736-5 | وضعیت فهرست نویسی: فیبا | موضوع: مجتهدان و علما -- ایران -- فعالیت‌های سیاسی | موضوع: Ulama -- Political activity -- Iran | موضوع: روحانیت -- ایران -- فعالیت‌های سیاسی -- تاریخ -- قرن ۱۴ | موضوع: Iran -- History -- 20th century -- Clergy -- Political activity | موضوع: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- روحانیت | موضوع: Iran -- History -- Islamic Clergy -- Revolution, 1979 | شناسه افزوده: یوسفیان، نعمت‌الله، ۱۳۳۰ - | شناسه افزوده: نگارش، حمید، ۱۳۴۰ - ناظر | شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام | شناسه افزوده: Imam Sadiq Research Institute for Islamic Sciences | شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام. انتشارات زمزم هدایت | شناسه افزوده: Imam Sadiq Research Institute of Islamic Sciences, Zamzam Hedayat | رده‌بندی کنگره: DSR1۵۶۳ | رده‌بندی دی‌وی: ۹۵۵/۰۸۳ | شماره کتابشناسی ملی: ۸۳۳۴۶۹۶

نقش روحانیت در پاسداری از انقلاب اسلامی

تهیه‌کننده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)

نویسندگان: مسلم شوبکلانی و نعمت‌الله یوسفیان
ناظر علمی: حمید نگارش
سرپرستار: حسین قاسم‌حمزه
ویراستار: حسن محقق نجفی
واپایش نهایی: سیدسعید کسائی

ناشر: زمزم هدایت
صفحه‌آرا: مسلم خسروی
ناظر چاپ: ابراهیم اسماعیل‌زاده

چاپ: مرکز چاپ
قطع: رفعی
نوبت: اول ۱۴۰۰
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۷۳۶-۵
شمارگان: ۲۰۰
قیمت: ۴۴۰۰۰ تومان

آدرس: قم، خیابان شهیدان فاطمی، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱
تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۳۰۷۳۵ / همراه: ۰۹۱۲ ۲۵۳ ۲۸ ۸۷

حقوق چاپ و نشر برای انتشارت زمزم هدایت محفوظ است.

ISBN: 978-964-246-736-5

فهرست مطالب

۱۳ مقدمه
۱۵ فصل اول: مفاهیم و کلیات
۱۵ ۱-۱-۱. مفهوم‌شناسی
۱۵ ۱-۱-۱. نقش
۱۷ ۲-۱-۱. روحانیت
۱۷ ۳-۱-۱. پاسداری
۱۸ ۴-۱-۱. انقلاب اسلامی
۱۹ ۴-۱-۱. پاسداری از انقلاب اسلامی
۱۹ ۲-۱. ضرورت و اهمیت پاسداری روحانیت از انقلاب اسلامی
۲۰ ۱-۲-۱. گره خوردن سرنوشت انقلاب اسلامی و سرنوشت روحانیت
۲۰ ۲-۲-۱. خطر تحریف نقش روحانیت در انقلاب اسلامی
۲۱ ۳-۲-۱. نقش بی‌بدیل حوزه در تدوین فقه نظام
۲۳ ۳-۱. آثار و برکات پاسداری روحانیت از انقلاب اسلامی

- ۲۳..... ۱-۳-۱. حفظ و تداوم انقلاب اسلامی
- ۲۴..... ۱-۳-۲. ارائه الگویی مناسب به جهان اسلام
- ۲۵..... ۱-۳-۳. زمینه‌سازی برای ظهور
- ۲۶..... ۱-۴-۴. عواقب و پیامدهای سستی در پاسداری از انقلاب اسلامی
- ۲۶..... ۱-۴-۱. بازماندن از رشد و بالندگی
- ۲۸..... ۱-۴-۲. ناامیدی مسلمانان جهان
- ۲۹..... ۱-۴-۳. افول یا عزلت دین
- ۳۱..... فصل دوم: جایگاه و مسئولیت روحانیت
- ۳۱..... ۱-۲. جایگاه روحانیت در قرآن
- ۳۳..... ۲-۲. جایگاه روحانیت در روایات
- ۳۴..... ۲-۳. بایسته‌های روحانیت تراز انقلاب
- ۳۵..... ۲-۳-۱. ولایت‌مداری (تسلیم در اندیشه و عمل)
- ۳۶..... ۲-۳-۲. روحیه جهادی
- ۳۷..... ۲-۳-۳. بصیرت
- ۳۹..... ۲-۳-۴. ساده‌زیستی
- ۴۱..... ۲-۳-۵. شجاعت
- ۴۲..... ۲-۴-۴. مسئولیت‌های روحانیت در قبال انقلاب اسلامی
- ۴۲..... ۲-۴-۱. درک فرصت‌ها و چالش‌های انقلاب اسلامی
- ۴۵..... ۲-۴-۲. درک مقتضیات زمان
- ۴۶..... ۲-۴-۳. بسط آزاداندیشی در جامعه
- ۴۷..... ۲-۴-۴. تنظیم فقه نظام
- ۴۹..... فصل سوم: تبیین نقش روحانیت در انقلاب اسلامی

- ۱-۳. پیشینه نقش روحانیت در نهضت‌های صدساله اخیر..... ۴۹
- ۱-۱-۳. جنبش تنباکو..... ۵۱
- ۲-۱-۳. مبارزه با امتیاز رویتر..... ۵۲
- ۳-۱-۳. ملی‌شدن صنعت نفت..... ۵۳
- ۲-۳. نقش روحانیت در شکل‌گیری و پیروزی انقلاب اسلامی..... ۵۴
- ۱-۲-۳. سازمان‌دهی و بسیج نیروها..... ۵۵
- ۲-۲-۳. تبیین و ترویج جهان‌بینی انقلاب اسلامی..... ۵۶
- ۳-۲-۳. همبستگی نیروها..... ۵۸
- ۳-۳. نقش روحانیت در تشکیل نظام اسلامی..... ۵۹
- فصل چهارم: نقش روحانیت در تثبیت انقلاب و نظام اسلامی..... ۶۱
- ۱-۴. مفهوم‌شناسی تثبیت انقلاب اسلامی..... ۶۱
- ۲-۴. عوامل تثبیت انقلاب اسلامی..... ۶۳
- ۱-۲-۴. مردمی‌بودن انقلاب..... ۶۳
- ۲-۲-۴. رهبری حکیمانه..... ۶۴
- ۳-۲-۴. اتحاد ملی و انسجام اسلامی..... ۶۵
- ۳-۴. نقش روحانیت در تثبیت انقلاب اسلامی و تحکیم دستاوردها و ارزش‌های آن..... ۶۶
- ۱-۳-۴. اسلامیت نظام..... ۶۷
- ۲-۳-۴. انقلابی‌ماندن [حوزه و مردم]..... ۶۸
- ۳-۳-۴. بسیج مردم در حفظ انقلاب..... ۶۹
- فصل پنجم: روحانیت و حکومت..... ۷۳
- ۱-۵. مفهوم‌شناسی..... ۷۳

- ۷۳ ۵-۱-۱. حکومت
- ۷۴ ۵-۱-۲. دین
- ۷۷ ۵-۱-۳. حکومت دینی
- ۷۸ ۵-۲. ضرورت تشکیل حکومت دینی
- ۸۰ ۵-۳. ولایت فقیه و حضور مسئولان روحانیت در صحنه سیاسی
- ۸۲ ۵-۴. چالش سهم خواهی روحانیت از حکومت دینی
- ۸۵ فصل ششم: نقش روحانیت در دفاع مقدس
- ۸۶ ۶-۱. پشتیبانی و تقویت جبهه ها
- ۸۷ ۶-۲. نقش روحانیت در بسیج مردمی
- ۸۸ ۶-۳. نقش مسئولیتی و مدیریتی فرماندهی
- ۸۹ ۶-۴. فعالیت های تبلیغی
- ۹۰ ۶-۵. نقش رزمندگی و پیشتازی در جهاد و شهادت
- ۹۰ ۶-۶. محور رزمی - تبلیغی
- ۹۳ فصل هفتم: پاسداری از انقلاب و نظام اسلامی
- ۹۳ ۷-۱. مفهوم شناسی پاسداری از انقلاب و نظام اسلامی
- ۹۴ ۷-۲. پاسداری از انقلاب از منظر قرآن کریم
- ۹۷ ۷-۳. پاسداری از انقلاب از منظر روایات اسلامی
- ۹۹ ۷-۴. الزامات پاسداری از انقلاب اسلامی
- ۱۰۰ ۷-۴-۱. آمادگی و هوشیاری دانم
- ۱۰۰ ۷-۴-۲. حضور مؤثر در صحنه های انقلاب
- ۱۰۰ ۷-۴-۳. شناخت انقلاب و مبانی نظری آن
- ۱۰۱ ۷-۴-۴. آشنا کردن مردم، به ویژه جوانان، با تاریخ انقلاب

- ۷-۴-۵. داشتن روحیه مردمی و انس با مردم ۱۰۱
- ۷-۴-۶. وحدت و همدلی و دوری از اختلاف ۱۰۲
- فصل هشتم: حفظ دستاوردهای انقلاب ۱۰۳
- ۸-۱. دستاوردهای انقلاب اسلامی ۱۰۳
- ۸-۱-۱. دستاوردهای کلان ملی انقلاب اسلامی ۱۰۴
- ۸-۱-۲. دستاوردهای کلان منطقه‌ای انقلاب اسلامی ۱۰۶
- ۸-۱-۳. دستاوردهای بین‌المللی انقلاب اسلامی ۱۰۷
- فصل نهم: کمک به پیش‌روندگی و پیش‌برندگی انقلاب ۱۱۱
- ۹-۱. مفهوم‌شناسی پیش‌روندگی و پیش‌برندگی انقلاب ۱۱۲
- ۹-۲. مؤلفه‌های پیش‌روندگی انقلاب ۱۱۲
- ۹-۲-۱. خستگی‌ناپذیری ۱۱۳
- ۹-۲-۲. امیدواری ۱۱۴
- ۹-۲-۳. اثرگذاری ۱۱۶
- ۹-۲-۴. بلندی همت ۱۱۷
- ۹-۲-۵. روزآمدی ۱۱۷
- ۹-۳. مؤلفه‌های پیش‌برندگی انقلاب ۱۱۹
- ۹-۳-۱. تجهیز به الزام‌های جهاد کبیر ۱۱۹
- ۹-۳-۲. باور به نصرت الهی ۱۲۱
- ۹-۳-۳. اراده الگویی عملی معنویت صحیح به جامعه ۱۲۲
- فصل دهم: تداوم انقلاب و نظام اسلامی ۱۲۷
- ۱۰-۱. مفهوم‌شناسی تداوم انقلاب ۱۲۷

- ۱۲۸..... ۲-۱۰. شرایط تداوم انقلاب اسلامی
- ۱۲۸..... ۱-۲-۱۰. اجرای عدالت در جامعه
- ۱۳۰..... ۲-۲-۱۰. احترام به آزادی‌ها
- ۱۳۱..... ۳-۲-۱۰. پیشگیری از آفات انقلاب
- ۱۳۴..... ۳-۱۰. نقش روحانیت در تداوم انقلاب اسلامی
- ۱۳۵..... ۱-۳-۱۰. خودسازی
- ۱۳۷..... ۲-۳-۱۰. کادرسازی
- ۱۴۰..... ۳-۳-۱۰. حفظ جهت انقلابی جامعه و مردم
- ۱۴۳..... فصل یازدهم: روحانیت، دولت و جامعه اسلامی
- ۱۴۳..... ۱-۱۱. مفهوم دولت اسلامی و جامعه اسلامی
- ۱۴۴..... ۲-۱۱. سهم روحانیت و حوزه‌های علمیه در شکل‌گیری دولت اسلامی
- ۱۴۷..... ۳-۱۱. روحانیت پیشرو در تحقق جامعه اسلامی
- ۱۴۷..... ۱-۳-۱۱. تقویت بنیه انقلابی آحاد جامعه
- ۱۴۹..... ۲-۳-۱۱. گفتمان‌سازی مفاهیم انقلابی
- ۱۵۱..... فصل دوازدهم: روحانیت و تمدن اسلامی
- ۱۵۲..... ۱-۱۲. مفهوم‌شناسی
- ۱۵۲..... ۱-۱-۱۲. تمدن و فرهنگ
- ۱۵۴..... ۲-۱-۱۲. تمدن اسلامی
- ۱۵۴..... ۲-۱۲. مؤلفه‌های تمدن اسلامی
- ۱۵۵..... ۱-۲-۱۲. علم
- ۱۵۶..... ۲-۲-۱۲. اخلاق
- ۱۵۷..... ۳-۲-۱۲. صنعت و تجارت

مقدمه

از آنجاکه انقلاب اسلامی موجودی زنده و حقیقتی ماندگار، واجد تحولی عمیق و پایان‌ناپذیر است و هم‌چنان با قدرت و قوت حاضر است و به موجودیتش ادامه می‌دهد و نیز، همواره مورد تهدید دشمن است، پاسداری و محافظت از آن امری ضروری می‌نماید. اگر انقلاب اسلامی موجودی زنده نبود و به موجودیتش ادامه نمی‌داد و نیز تهدیدی در کار نبود، پاسداری از آن لزومی پیدا نمی‌کرد.

بنابراین پاسداری از انقلاب به معنای محافظت از موجودی زنده، پیش‌رونده و پیش‌برنده است که دائم مورد تهدید جدی دشمنان دین و حکومت دینی است.

همه آحاد جامعه اسلامی موظف به پاسداری از انقلاب اسلامی هستند، لکن سهم روحانیت در این پاسداری بیشتر است؛ چرا که روحانیت خود جلودار انقلاب بوده است. به تعبیر رهبر معظم انقلاب امام خامنه‌ای دامت‌السلام: «امروز، سرنوشت روحانیت و سرنوشت اسلام در این سرزمین وابسته و گره‌خورده به سرنوشت نظام اسلامی است. نظام اسلامی اندک لطمه‌ای ببیند،

یقیناً، خسارت آن برای روحانیت و اهل دین و علمای دین از همهٔ آحاد مردم بیشتر خواهد بود.^۱

کتابی که پیش رو دارید موضوع نقش روحانیت در پاسداری از انقلاب اسلامی را به بحث گذاشته است. این کتاب در دوازده فصل تدوین شده است. مفاهیم و کلیات، جایگاه روحانیت، نقش روحانیت در شکل‌گیری و پیروزی انقلاب و نیز تثبیت انقلاب اسلامی فصول اولیه کتاب را تشکیل می‌دهد. موضوعات «روحانیت و حکومت»، «نقش روحانیت در دفاع مقدس»، «پاسداری از انقلاب و نظام اسلامی»، «حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی»، «کمک به پیش‌روندگی و پیش‌برندگی انقلاب»، «تداوم انقلاب و نظام اسلامی»، «روحانیت، دولت و جامعه اسلامی» در فصل‌های دیگر کتاب به بحث گذاشته شده است. فصل پایانی کتاب نیز به موضوع روحانیت و تمدن اسلامی اختصاص دارد که پس از بیان مؤلفه‌ها و شاخصه‌های تمدن اسلامی، نقش روحانیت در الزامات حرکت تمدنی مورد بحث قرار گرفته است.

در پایان جا دارد از زحمات نویسندگان کتاب حجج اسلام شوبک‌لایی و یوسفیان تشکر کنیم. امید است این تلاش اندک مرضی خداوند متعال باشد و مورد توجه سرور و مولایمان امام زمان علیه السلام قرار گیرد.

دیدگاه‌ها و نظرات اصلاحی اندیشمندان را به دیده منت می‌پذیریم و آن را راهگشای خود در فعالیت‌های علمی آینده قرار می‌خواهیم داد.

پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام

تابستان ۱۴۰۰

۱. بیانات امام خامنه‌ای دامت‌السلامه در دیدار با طلاب و اساتید حوزه علمیه قم، ۱۳۸۹/۷/۲۹، دسترسی